

До питання про безпеку інформаційного простору держави

Катерина Дубняк

Кафедра соціальних комунікацій Київський національний університет імені Тараса Шевченка, УКРАЇНА, м. Київ, вул. Мельникова, 36/1,
E-mail: katernyna.dubnyak@gmail.com

The article dwells on such complex notions as information space and information security, touching upon respective problems Ukraine is experiencing in the area.

Ключові слова – інформаційний простір, інформаційна безпека, держава.

Забезпечення незалежності та суверенітету держави напряму залежить від захищеності власного інформаційного простору, його розумного інтегрування в глобальний інформаційний простір.

Втрата контролю над національним інформаційним простором рівнозначна програшу в війні, що є неприпустимим для кожної суверенної держави.

Революційні зміни 21 століття у сфері інформації, зокрема розвиток інформаційних технологій створили величезні можливості для економіки, торгівлі, інвестицій, освіти, гуманітарних обмінів. Разом з тим, з'явилися нові виклики і загрози, як в національному так і глобальному – міжнародному вимірі. Передусім з'явилися нові можливості ведення війн в інформаційному та кібернетичному (віртуальному) просторах, руйнування натисненням однієї кнопки економік, шпигунство, тероризм, організована злочинність з торгівлею людьми та інші.

Інформаційна складова для кожної держави є одним із головних елементів у забезпеченні національного суверенітету країни. Стійкий до зовнішніх факторів «інформаційний простір» держави є передумовою забезпечення національної безпеки.

Дослідники визначають «інформаційний простір» як поле, в якому виробляється, існує, циркулює, обертається інформація. Це поняття вбирає в себе територіальний, просторовий, технічний та людський фактори.

Розглянемо інформаційний простір в національному вимірі. «Національний інформаційний простір» є полем конкретної держави та її кордони, які позначають її територію, акваторію і повітряний простір. До складу цього поняття входять його суб'єкти, матеріально-технічне середовище, інтелектуально-інформаційна власність цих суб'єктів. Саме у цих сферах діють засоби інформації, які й інформують, тобто повідомляють, зображають, складають уявлення про щось.

Виходячи з цього можемо стверджувати, що «інформаційний простір» - це досить великий і складний комплекс.

Питання забезпечення «інформаційної безпеки» є актуальними як для суверенної держави, так і для наддержавних політичних об'єднань.

«Інформаційна безпека» є складним, системним, багаторівневим явищем, на стан і перспективи розвитку якої мають безпосередній вплив зовнішні й внутрішні чинники. Поняття «інформаційна безпека» можна визначити як стан інформаційного розвитку (технічного, інтелектуального, соціально-політичного, морально-етичного), захищеності особи, суспільства і держави, при якому досягається інформаційний розвиток (технічний, інтелектуальний, соціально-політичний, морально-етичний), за якого сторонні інформаційні впливи не завдають їм суттєвої шкоди [1].

Підходи до забезпечення національної безпеки в різних державах є відмінними та залежать від цілого комплексу умов, пов'язаних із імовірністю внутрішніх і зовнішніх загроз, характером відносин із суміжними державами й геополітичними, економічними центрами та об'єднаннями.

«Інформаційна безпека» як частина національної безпеки України повинна гарантуватися шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, військовій та інших сферах [2].

Виходячи з вищезазначеного, виокремимо основні, на наш погляд, види загроз національній інформаційній безпеці:

- фактична відсутність державної політики у сфері інформації та комунікації;
- застарілість та вразливість інформаційно-телекомунікаційних систем на території України, зокрема проблема їх власності. На наш погляд, вони мають контролюватися державою з громадським управлінням;
- відсутність збалансованого контролю громадськості і держави над вітчизняною індустрією інформації, включаючи засоби інформатизації, телекомунікації і зв'язку.

ВИСНОВОК

Для кожної суверенної держави, а в нинішній ситуації в якій перебуває Україна, питання забезпечення «інформаційної безпеки» є особливо актуальними.

Отже, держава зобов'язана забезпечити використання свого інформаційного поля в інтересах суспільства та суверенітету. Якщо вона цього не зробить, він буде використаний проти неї самої.

Література

1. Петрик В.М. Сутність інформаційної безпеки держави, суспільства та особи / [Електронний ресурс] В.М. Петрик // Видавнича організація «Юстиніан». - 5/2009. - Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3222>.
2. Циганков В.В. Політична безпека і безпечна політика: складові, ознаки, стан, тенденції / В.В. Циганков. – К.: Ніка-Центр, 2005. – 112 с.